

jeho povinností bylo, podrobně se informovati před podáním žaloby, proti komu chce žalobu podati a proti komu ji ve skutečnosti podává.

Do tohoto sporu vstoupila tedy sice jiná osoba, než vůči které žaloba byla zamýšlena, nikoliv však osoba rozdílná od té, proti které žaloba byla podána. Není zde proto žádné zmatečnosti řízení a prvý soud plným právem zamítl návrh na prohlášení řízení za zmatečné a na nové doručení žaloby.

(Krajský soud v Litoměřicích č. j. R V 1935/37.)

Jsou veřejné dávky také nájemným podle § 1, odst. 2., č. 1 zákona o ochraně nájemníků?

Soud I. stolice zjistil, že odpůrci navrhovatele dluhují vodné a dávku z nájemného Kč 128'05 a že dluh ten nezapřavili, ač byli dvakráte písemně upomínáni a byla jim určena dodatečná lhůta k zaplacení. Právem vyhověl soud návrhu, opřenému o § 1, odst. 2 č. 1 zák. o ochr. náj. Nelze vyhověti stížnosti, která uplatňuje zejména, že veřejné dávky nejsou součástí nájemného a že bylo návrh výpovědní zamítnouti, když soud zjistil, že odpůrci navrhovatele nájemné nedluhují. Stěžovatelé dovolávají se výkladu o pojmu nájemného, jak je obsažen v komentáři Crha-Steigerhof-Hronek.

Soud rekursní nesdílí tento názor, nýbrž má zato, že nájemným ve smyslu § 1, odst. 2, č. 1 zák. jest rozuměti vše, co nájemník z důvodu nájemní smlouvy jest povinen za používání předmětů nájmu pronajimateli platiti. K tomu patří i veřejné dávky, které pronajimatel jest povinen z domu nebo z nájemného zapraviti, a k jichž zaplacení se nájemník nájemní smlouvou zavázal. Správnost tohoto výkladu vyplývá zejména z § 12, odst. 2 zák. o ochr. náj., který vytyčuje přesně, z kterých důvodů lze nájemné zvýšiti a které okolnosti mají vliv na přípustné zvýšení. Jedním z těchto důvodů jest zejména také zvýšení veřejných dávek, které má pronajimatel z domu nebo z nájemného zapraviti.

Stejnou definici pojmu nájemného obsahuje § 149 zákona č. 76/1927, resp. vl. nař. z 2. února 1937, č. 15 Sb. zák. a nař.

(Krajský soud v Litoměřicích, č. j. R V 1459/37.)

Jsou-li předmětem pozdějšího rozsudku trestné činy, spáchané jednak před vynesením dřívějšího rozsudku, jednak po něm, nelze použití § 265 tr. ř., je-li čin, spáchaný po vynesení dřívějšího rozsudku, podle zásad o souběhu trestných činů (§§ 34, 35, 267 tr. z.), rozhodný pro výměru trestu v pozdějším rozsudku nebo je-li stejně trestný jako čin spáchaný před vynesením dřívějšího rozsudku.

Ustanovení § 265 tr. ř. nutno však v takovémto případě použítí, je-li delikt, spáchaný po vynesení dřívějšího rozsudku, mírněji trestný než delikt spáchaný před jeho vynesením.

Rozh. ze dne 19. října 1937, Zm II 449/37, čís. 6003 Sb. n. s.

Soud prvé stolice, uznáv obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c, 176 II a tr. z. a přestupkem nedovoleného návratu podle § 324 tr. z., vyměřil mu podle § 178 tr. z. se zřetelem na § 35 tr. z. trest těžkého žaláře v trvání šesti měsíců, zostřený jedním postem.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného, pokud se domáhala použití § 265 tr. ř. vzhledem k rozsudkům krajského soudu v M. ze dne 2. června 1936 a ze dne 31. července 1936 a k rozsudkům okresního soudu v M. ze dne 18. června 1936 a ze dne 10. dubna 1937, vyhověl jí však, pokud se domáhala použití § 265 tr. ř. vzhledem k rozsudku okresního soudu v M. ze dne 28. května 1937, jímž byl stěžovatel pro přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. odsouzen do tuhého vězení na 1 měsíc; nejvyšší soud rozsudek prvního soudu zrušil jako zmatečný v napadeném výroku o délce trestu obžalovanému vyměřeného a vyměřil tomuto obžalovanému trest znovu, a to podle § 178 tr. z. se zřetelem na §. 35 tr. z. a § 265 tr. ř. trest těžkého žaláře pět a půl měsíce, zostřeného jedním postem čtrnáctidenně.

Z d ů v o d ů: Ihned po vyhlášení rozsudku ohlásil obžalovaný proti němu »odvolání co do vysoké výměry trestu a nepoužití § 265 tr. ř.« a žádal za doručení písemného vyhotovení rozsudku. Ještě než se tak stalo, provedl sám toto své »odvolání« po doručení rozsudku pak opětovně včas do protokolu a vytýká, že nalézací soud při výměře trestu nevzal vůbec zřetele na několikrát předcházející jeho odsouzení, vůči nimž je napadený rozsudek v poměru vyznačeném v § 265 tr. ř. Konečně ke konci provedeného odvolání dožaduje se též toho, aby uplatňované důvody odvolání byly pokládány za provedenou zmateční stížnost, a zařídil také dodatečné podepsání svého opravného prostředku advokátem, kterého si zřídil.

Předpis § 265 tr. ř. má povahu velící (ius cogens), obsahuje příkaz a nalézací soud je podle něho povinen v případech tam naznačených »vzítí přiměřený zřetel na trest dřívějším nálezem vinníkovi uložený«. Rozsah a šíře přiměřenosti onoho zřetele jest ovšem jen úkonem arbitrární moci soudcovské; opomenutí onoho zřetele však vůbec tam, kde podle zákona byly pro něj podmínky, porušuje předpis velící a soud nedbající základních zásad zákonem takto stanovených pro ukládání trestu, vykročuje ze své moci trestní. Výtkou obžalovaného, zdůrazňovanou již při ohlášení odvolání, že soud nepoužil § 265 tr. ř., vytýká se proto rozsudku zmatečnost ve smyslu § 281 čís. 11 tr. ř. a je proto odvolání v této části podle jeho obsahu považovati za zmateční stížnost. Této je pak přisvědčiti jen částečně.

Z trestního lístku, který byl při hlavním přelíčení přečten, zvěděl soud, že obžalovaný byl odsouzen rozsudkem

- a) krajského soudu v M. ze dne 2. června 1936 pro přestupky podle §§ 460 a 324 tr. z. na 3 měsíce do žaláře (správně tuhého vězení),
- b) okresního soudu v M. ze dne 18. června 1936 pro přestupky podle §§ 2 a 3 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n. na 7 dní do vězení,
- c) krajského soudu v M. ze dne 31. července 1936 pro zločin podle §§ 171, 174 IIa, c, 176 IIa) tr. z. a přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. do žaláře na 8 měsíců,
- d) okresního soudu v M. ze dne 10. dubna 1937 pro přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. do žaláře (správně do tuhého vězení) na jeden měsíc a
- e) okresního soudu v M. ze dne 28. května 1937 rovněž pro tytéž trestné činy k stejnému trestu.

Napadeným rozsudkem byl stěžovatel kromě přestupku nedovoleného návratu podle § 324 tr. z., spáchaného v květnu 1937, odsouzen pro zločin krádeže, jehož se dopustil jednak v březnu 1936, jednak v noci na 24. května 1937, při čemž jak činnost spadající do doby před vynesením nahoře pod a) až d) uvedených rozsudků, tak i krádež spáchaná po vynesení oněch rozsudků samostatně naplňuje skutkovou podstatu zločinu krádeže trestného podle § 178 tr. z. Podle toho byly souzené skutky spáchané jednak před vynesením nahoře pod a) až d) uvedených dřívějších rozsudků, jednak po jejich vynesení. O rozsudku uvedeném pod e) bude v tomto ohledu ještě zmínka.

Jde o to, zda a pokud je v takovém případě používati ustanovení § 265 tr. ř., jenž předpisuje, že, byl-li obžalovaný, proti němuž byl již vydán trestní rozsudek, uznán vinným jiným trestným skutkem spáchaným před vynesením onoho trestního rozsudku, má se při vyměřování trestu za trestný skutek nově najevo vyšší vzítí přiměřený zřetel na trest dřívějším nálezem vinníkovi uložený tak, aby se nikdy nepřekročil nejvyšší trest v zákoně určený na skutek přísněji trestný. Rozbor jednotlivých případů, které se tu mohou vyskytnouti, ukazuje, že kdyby se při souběhu trestných činů, spáchaných zčásti před vynesením, zčásti po vynesení dřívějšího rozsudku, bez rozdílu vždy mělo použití § 265 tr. ř., vedlo by to k důsledkům nepřijatelným. Je-li na př. pachatel, který byl již dříve odsouzen pro zločin, znovu odsouzen pro zločin spáchaný po vynesení předchozího rozsudku, tedy pro čin, u něhož ustanovení § 265 tr. ř. vůbec nepřichází v úvahu a pro nějž jinak by bylo lze uznati na nejvyšší trest zákonem stanovený, nebylo by zajisté na místě použití § 265 tr. ř. jen vzhledem k tomu, že se obžalovaný mimo zločin spáchaný po vynesení předchozího rozsudku dopustil ještě přestupku, pro nějž dosud rovněž nebyl odsouzen, před vynesením dřívějšího rozsudku. Opačný názor vedl by k výsledku, že pachatele, který se uznává vinným trestnými činy spáchanými

jednak před vynesením, jednak po vynesení dřívějšího rozsudku, mohl by v krajním případě postihnouti jen trest, jehož nejvyšší výměra by byla dána odečtením trestu dřívějším rozsudkem vysloveného od nejvyšší meze zákoné sazby stanovené na čin přísněji trestný, kdežto, kdyby vůbec nebylo dalších trestných činů, spáchaných před dřívějším rozsudkem, nebo kdyby snad obžalovaný byl v té příčině zproštěn obžaloby, mohlo by býti uznáno na nejvyšší výměru trestu. Obžalovaný, který se kromě trestného činu, pro nějž byl již odsouzen, dopustil třeba jen jediného dalšího činu, a to po vynesení dřívějšího rozsudku, byl by tedy na tom hůře než pachatel několika dalších trestných činů spáchaných částečně před vynesením předchozího rozsudku, naopak takovému pachateli by se dostalo výhodnějšího postavení jen proto, že se kromě deliktu spáchaného po vynesení dřívějšího rozsudku dopustil před tím dalších trestných činů třeba stejně trestných jako onen delikt. Byl by tedy pachatel v takových případech souběhem deliktů přímo privilegován. To není však účelem ustanovení § 265 tr. ř., jímž se předpisům trestního zákona o trestání sbíhajících se deliktů (§§ 34, 35, 267 tr. z.) zjednává průchod i v případech, kde konkurující trestné činy nebyly předmětem téhož řízení a odsouzení, a jímž má býti dosaženo jen toho, aby při odděleném stihání pro sbíhající se trestné činy pachatel v případě odsouzení nebyl na tom hůře, než kdyby bylo o všech deliktech dosud rozsudkem nevyřízených rozhodnuto jediným trestním rozsudkem (srov. Lohsing, Strafprozeßrecht, 1932, str. 353). Právě tato úvaha vede však k dalšímu poznání, že s druhé strany by také nebylo správné v podobných případech použití § 265 tr. ř. zásadně vyloučiti. Byl-li na př. někdo již dříve odsouzen a vyjde-li najevo, že před dřívějším rozsudkem spáchal zločin a mimo to po vynesení předchozího rozsudku se dopustil nějakého přestupku, je vzhledem k vyličenému smyslu a účelu předpisu § 265 tr. ř. použití tohoto ustanovení zákona plně na místě; neboť tu by nebylo odůvodněno odpírati obžalovanému tuto výhodu jen proto, že se po vynesení předchozího rozsudku dopustil dalšího deliktu, podle něhož se však trest vůbec nevyměřuje (§ 35 tr. z.). Třebaže tedy delikty spáchané po vynesení předchozího rozsudku samy o sobě nespadají pod ustanovení § 265 tr. ř., přece nemohou podle toho, co uvedeno, vyloučiti, aby v případech právě uvedených bylo ustanovení § 265 tr. ř. použito na soubor sbíhajících se deliktů.

Z těchto úvah plyne závěr, že v případech, v nichž jde o více trestných činů, spáchaných jednak před vynesením, jednak po vynesení předchozího rozsudku, nelze použití § 265 tr. ř., byl-li po vynesení dřívějšího rozsudku spáchán čin, jenž podle zásad o souběhu trestných činů (§§ 34, 35, 267 tr. z.) rozhoduje pro výměru trestu v druhém rozsudku, nebo čin stejně trestný (t. j. čin, na který zákon určuje stejnou trestní sazbu jako na čin před vynesením dřívějšího rozsudku spáchaný, podle něhož druhý rozsudek vyměřuje trest). Naproti tomu nutno ustanovení § 265

tr. ř. použití, je-li delikt spáchaný po vynesení předchozího rozsudku mírněji trestný než delikt, spáchaný před vynesemím prvního rozsudku (srv. Steiner, Bemerkungen zu § 265 St. P. O., Richterzeitung 1929, str. 140 a násl.). Při tom soudu zrušovacímu neušlo částečně odchylné stanovisko rozhodnutí č. 3111, 3164, 3731 Sb. n. s. Ostatně poukazuje již rozhodnutí č. 3164 k tomu, že použití § 265 tr. ř. nepřichází v úvahu, jsou-li skutky spáchané po předchozím rozsudku »rázu tak těžkého, že jsou pro výměru trestu rozhodnými«.

Posuzuje-li se s těchto hledisek souzený případ, je zřejmo, že důvodem pro použití § 265 tr. ř. nemůže tu býti skutečnost, že zločin krádeže, jehož se obžalovaný dopustil v březnu 1936, byl spáchán před vynesemím dřívějších rozsudků nahoře uvedených, když obžalovaný byl napadeným rozsudkem zároveň odsouzen pro (stejně trestný) zločin krádeže spáchaný v noci na 24. května 1937, tedy po vynesemí rozsudků nahoře pod a)—d) uvedených. Podmínky § 265 tr. ř. jsou tu jen potud, pokud obžalovaný byl rozsudkem okresního soudu v M. ze dne 28. května 1937 nahoře pod e) odsouzen pro přestupky podle § 324 tr. z. a § 1 zák. o tul. do tuhého vězení na 1 měsíc, neboť zločinu krádeže, jímž byl obžalovaný napadeným rozsudkem uznán vinným a jenž tu rozhoduje pro výměru trestu, dopustil se obžalovaný před vynesemím onoho rozsudku. O přestupku podle § 324 tr. z., jímž byl obžalovaný napadeným rozsudkem rovněž uznán vinným, nelze to arci s určitostí říci, poněvadž rozsudek v té příčině obsahuje jen výrok, že tento čin byl spáchán v květnu 1937. Leč ať byl tento přestupek spáchán rovněž před vynesemím rozsudku pod e) uvedeného nebo po něm, je podle toho, co předesláno, použití § 265 tr. ř. ohledně tohoto rozsudku každým způsobem ospravedlněno. Jen v tomto směru byl tedy nalézací soud podle velícího předpisu § 265 tr. ř. povinen vzít na ono předchozí odsouzení přiměřený zřetel při výměře trestu. Poněvadž soud tak neučinil, zatížil rozsudek zmatkem vykročení z moci trestní podle § 281, č. 11 tr. ř., pokud jde o předchozí odsouzení uvedené pod e). Na věci nic nemění skutečnost, že součtem trestů v úvahu zde přicházejících není ještě překročen nejvyšší trest v zákoně určený na skutek přísněji trestný (zde horní mez sazby podle § 178 tr. zák. těžkého žaláře od 6 měsíců do 5 let), ježto okolnost toho druhu měla by význam jen pro možný zmatek vykročení z mezi zákonné sazby trestní a nikoli pro uplatňovanou zmatečnost vykročení z moci trestní.

Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti, pokud se domáhá použití § 265 tr. ř. vzhledem na předchozí rozsudky nahoře pod a)—d) uvedené. Vyhověti bylo jí jen potud, pokud směřuje proti tomu, že nalézací soud nepoužil ustanovení § 265 tr. ř. vzhledem k předchozímu rozsudku uvedenému pod e). S tohoto hlediska bylo rozsudek zrušiti jako zmatečný, a to ve smyslu § 289 tr. ř. jen ve výroku o délce trestu a tuto nově vyměřiti za přiměřeného

zřetele nejen na souběh zločinu s přestupkem (§ 35 tr. z.), nýbrž též ve smyslu § 265 tr. ř. na předcházející a nahoře pod e) uvedené odsouzení.

Československá obilní společnost nepožívá ochrany cti podle zákona o ochraně cti (čís. 108/1933 Sb. z. a n.). — Z účelu určité organizace a z povahy jejich úkolů nelze ještě dovoditi, že jde o »úřad povoláný k výkonu veřejné správy«, po případě o »korporaci zákonně uznanou«, neboť při zkoumání této otázky nerozhoduje jen materiální působnost (obsah činnosti) organizace, nýbrž i její formální postavení v právním řádu (způsob zřízení). — Společnosti obchodního práva nejsou »korporacemi zákonně uznanými« a nepožívají proto ochrany cti podle uvedeného zákona.

Rozh. ze dne 21. října 1937, Zm I 839/37, čís. 6012 Sb. n. s.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromé žalobkyně Československé obilní společnosti do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů: Nalézací soud zprostil obžalovaného mimo jiné z toho důvodu, že soukromá žalobkyně nepožívá ochrany cti podle zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., neboť je společností obchodního práva, kterou nelze pokládati za korporaci zákonně uznanou podle § 5, odst. 1, čís. 3 cit. zák.

Zmateční stížnost napadá tento výrok nalézacího soudu s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. a snaží se dovoditi z účelu zřízení Československé obilní společnosti a z povahy úkolů, k jejichž provádění byla zřízena (jak vyplývají z vládního nařízení čís. 137/1934 Sb. z. a n., ze stanov uveřejněných jako příloha tohoto vládního nařízení, jakož i z dalších vládních nařízení, upravujících její působnost), že uvedená společnost je ústavem s povahou státního úřadu správního (§ 5, odst. 1., číslo 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.), po případě korporací zákonně uznanou (§ 5, odst. 1., čís. 3 téhož zák.).

Zmateční stížnosti však nelze přiznati oprávněnost.

Podle § 3, odst. 1, čís. 3 vládní návrhu zákona o ochraně cti (tisk 830/1930) bylo ublížení na cti trestné i tehdy, směřovalo-li proti korporaci, spolku nebo společnosti práva obchodního. Ústavně právní výbor však to nepokládal za nutné (odůvodnění zprávy ústavně-právního výboru tisk 2268/1933) a vrátil se k zákonnému stavu, jaký tu byl podle nyní zrušeného § 492 tr. z.; podle takto upraveného § 5, odst. 1, čís. 3 zákona o ochraně cti požívají ochrany cti jen »korporace zákonně uznané«. Vyplývá tudíž jak z uvedené úpravy tohoto paragrafu, tak z odůvodnění zprávy ústavně právního výboru nade vši pochybnost, že společnosti obchodního práva nelze pokládati za »korporace zákonně uznané« a že proto nepožívají ochrany cti (srv. rozh. čís. 5481, 5495 Sb. n. s.).